

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.3.12.2014.KK

**Pan
Wojciech Kucerow
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
„Nadzieja” w Białymstoku
ul. 11 Listopada 6a/2
15-320 Białystok**

Na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.), zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniach 3, 4 i 8 września 2014 r. przeprowadzili kontrolę w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku (POW „Nadzieja”), ul. 11 Listopada 6a/2, 15-320 Białystok.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.
Kontrolujący wpisali się do książki kontroli pod poz. 37.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nadzieja” w Białymstoku jest prowadzona przez Miasto Białystok i funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2013 r. na podstawie decyzji z dnia 4 stycznia 2013 r., znak PS-I.9423.28.2012.MO, Wojewody Podlaskiego zezwalającej na prowadzenie na czas nieokreślony placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjno-interwencyjnego, w której może przebywać 14 dzieci.

Zgodnie ze Statutem Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku (stanowiącym załącznik do uchwały Nr L/579/13 Rady Miasta Białystok z dnia 28 października 2013 r. w sprawie nadania statutu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku) w ramach zapewnienia wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej, Placówką kieruje i reprezentuje ją na zewnątrz dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr Ireny Białówny w Białymstoku, przy pomocy wychowawcy (§ 5. 1 statutu). Również Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku stanowi, że POW „Nadzieja” kieruje i reprezentuje ją na zewnątrz dyrektor POW im. dr I. Białówny w Białymstoku, przy pomocy wychowawcy (§ 8. 1 regulaminu).

Akta kontroli str. 17-36

W POW „Nadzieja” nie wyznaczono wychowawcy, o którym mowa w art. 97 ust. 2 ustawy oraz statucie i regulaminie organizacyjnym placówki. Dyrektorowi POW im. dr I. Białówny w Białymstoku podlega bezpośrednio zastępca dyrektora, który swoją pracą obejmuje Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. dr I. Białówny, „Radość”, „Nadzieja” (zakres czynności i obowiązków zastępcy dyrektora z dnia 18.10.2013 r.).

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, na podstawie księgi ewidencji dzieci, że w placówce umieszczono 12 dzieci, w wieku od 8 miesięcy do 16 lat.

W dniu kontroli w placówce przebywało 10 dzieci, w tym 3 dzieci poniżej 10 roku życia (2 dzieci umieszczono razem ze starszym rodzeństwem zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy) oraz 7 dzieci powyżej 10 roku życia.

Jedno dziecko poniżej 10 roku życia, umieszczone zostało niezgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy, stanowiącym, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia.

Ponadto do placówki typu socjalizacyjnego przyjęto dwoje dzieci w wieku niemowlęcym, które w dniu kontroli przebywały na urlopowaniu u kandydatów na rodziców adopcyjnych do czasu zakończenia postępowania o przysposobienie.

Ustalono, że troje ww. dzieci skierowano do POW „Nadzieja” po zasięgnięciu opinii dyrektora placówki, wydanej na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Akta kontroli str. 38-40, 42

W placówce obowiązuje *Procedura przyjmowania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Radość”, „Nadzieja”, im. dr I. Białówny w Białymstoku.*

Akta kontroli str. 269-284

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że placówka funkcjonuje w wielorodzinnym budynku, a zajmowany przez nią lokal stanowi odrębną nieruchomość w rozumieniu przepisów o własności lokali. Lokal spełnia warunki określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem.

Dyrektor, zastępca dyrektora oraz osoby pracujące z dziećmi, przebywającymi w POW „Nadzieja” na dzień kontroli, posiadali kwalifikacje, określone w art. 97 i art. 98 ustawy.

Akta kontroli str. 285-296

W trakcie kontroli ustalono, iż POW „Nadzieja” realizuje zadania, określone w art. 93 ust. 4 ustawy i § 18 ust. 1 rozporządzenia. Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, edukacyjne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne.

Akta kontroli str. 285-296

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych przeanalizowano grafik pracy osób pracujących z dziećmi we wrześniu br. Stwierdzono, że w dniach np. 4, 5, 11.09. br., w godzinach od 08.00 do 13.00 nie ustalono opieki nad dziećmi przez osoby pracujące z dziećmi.

Z wyjaśnień zastępcy dyrektora placówki wynika, że w ww. godzinach dzieci przebywają w szkole. W sytuacji, gdy dziecko, np. zachoruje lub z innych powodów powinno zostać w placówce, opiekę nad nim sprawuje pedagog, psycholog lub pracownik socjalny wskazany przez dyrektora.

Na podstawie ustaleń stwierdzono, że opieka sprawowana nad dziećmi przebywającymi w placówce, w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych (w tym podczas zajęć prowadzonych przez pedagoga i psychologa) oraz w godzinach nocnych, odpowiada potrzebom dzieci oraz rodzajowi prowadzonych zajęć i ustalona jest na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka, zgodnie z § 10 ust. 2 i 3, § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia.

Akta kontroli str. 43-48

W trakcie kontroli sprawdzeniu podlegała dokumentacja dwojga dzieci przebywających w POW „Nadzieja”.

W placówce praca z dzieckiem prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka.

Plany opracowywano m. in. na podstawie diagnozy psychofizycznej, o której mowa w § 14 ust. 2 rozporządzenia, sporządzanej przez pedagoga.

W sporządzanych przez wychowawcę planach pomocy dziecku określono cele krótkoterminowe i długoterminowe. Praca z dzieckiem obejmuje sfery: emocjonalną, społeczną, poznawczą oraz współpracę ze szkołą i pracę z rodziną dziecka. W wyznaczonych sferach planu pomocy dziecku brak jest opisu realizacji planu, nie można więc ocenić efektów prowadzonej pracy i dokonać modyfikacji planu. Z przedłożonej do kontroli dokumentacji nie wynika, czy zakładane działania przyniosły pożądane rezultaty, czy też należało zmienić metody pracy z dzieckiem.

W skontrolowanych planach nie został określony cel pracy z dzieckiem, jako jeden z czterech wymienionych w § 15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z § 15 ust. 5 pkt 1 opracowany plan jest modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny nie rzadziej niż co pół roku, natomiast w jednym z dwóch analizowanych planów wyznaczono okres realizacji podejmowanych wobec dziecka działań na siedem miesięcy (luty – sierpień 2014 r.), plan nie był modyfikowany co pół roku. Poza tym przedłożony do kontroli plan pomocy dziecku pochodzącemu z rodziny, której przydzielono asystenta rodziny, nie

został opracowany przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, prowadzącym pracę z rodziną dziecka, tj. zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia. Plan nie zawiera również oceny efektów pracy z rodziną dziecka prowadzonej przez asystenta rodziny, o której mowa w § 15 ust. 4 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Ponadto zgodnie z § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia wychowawca opracowując plan powinien uwzględnić zdanie dziecka, natomiast w sprawdzonych planach brak potwierdzenia zapytania dziecka o jego zdanie przy sporządzaniu planu pomocy.

Karty pobytu dzieci przebywających w placówce zawierają w szczególności elementy określone w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

W przypadku dziecka umieszczonego w placówce typu interwencyjnego (dziecko skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego do dnia 23.05.2014 r.), karta pobytu uzupełniana była rzadziej niż co 2 tygodnie, co jest niezgodne z § 17 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia. W *Karcie pobytu dziecka na rok 2014* na stronie tytułowej zawarto informację, że dziecko do placówki zostało przyjęte 10.06.2013 r. (interwencja 10.06.2013 r., socjalizacja 01.02.2014 r.). Jest to niezgodne z zapisem w ewidencji dzieci, informującym, że dziecko do POW „Nadzieja” zostało przyjęte 07.01.2014 r. Zgodnie z wyjaśnieniem zastępcy dyrektora placówki dziecko wraz z pięciorgiem rodzeństwa „zostało przeniesione do placówki „Nadzieja” typu interwencyjnego w dniu 7.01.2014 r., zgodnie z decyzją zespołu pracowników placówki”. Do wyjaśnienia dołączono protokół z 07.01.2014 r. ze spotkania, na którym omawiano „przesunięcia dzieci wewnątrzplacówkowe”. Z przedłożonej do kontroli dokumentacji wynika, że dziecko do 07.01.2014 r. przebywało w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im. dr I. Białówny w Białymstoku zgodnie ze skierowaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku (MOPR w Białymstoku) z dnia 11.09.2013 r. W dniu 10.01.2014 r. dyrektor placówki zwrócił się z pisemną prośbą do MOPR w Białymstoku o przeniesienie dziecka do POW „Nadzieja”, informując jednocześnie o podjęciu 07.01.2014 r. wraz z Zespołem pracowników placówki decyzji w tej sprawie. W dniu 13.01.2014 r. na podstawie art. 108 ust. 1 dyrektor placówki poprosił Prezydenta Miasta Białegostoku o przeniesienie dziecka do POW „Nadzieja”, podczas, gdy dziecko już faktycznie w niej przebywało. Zgoda na przeniesienie dziecka została udzielona 23.01.2014 r., zaś 28.01.2014 r. MOPR w Białymstoku wydał decyzję w sprawie skierowania dziecka do POW „Nadzieja” jako placówki typu interwencyjnego. Zatem w okresie od 07.01.2014 r. do 28.01.2014 r. dziecko przebywało w POW „Nadzieja” niezgodnie z posiadanym skierowaniem. W związku z uprawomocnieniem się postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka i jego rodzeństwa w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego MOPR w Białymstoku w dniu 23.05.2014 r. wydał decyzję o skierowaniu dziecka do POW „Nadzieja” jako placówki typu socjalizacyjnego.

Akta kontroli str. 60-72, 130-132

Ponadto, w jednym z dwóch analizowanych przypadków, w karcie pobytu w części „Informacje dotyczące pobytu dziecka w szpitalu” oraz „Informacje o lekach podawanych dziecku”, nie odnotowano pobytu dziecka na oddziale ratunkowym oraz o podanych lekach, zgodnie z zaleceniami. Pobyty dziecka w szpitalu odnotowano w części „Opis współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny”. W części tej znalazły się również zapisy uwzględniające m. in. wyjścia do kina, muzeum i ratusza.

Akta kontroli str. 157-158, 161, 207-208

Dzieci umieszczone w placówce są objęte działaniami terapeutycznymi, zarówno indywidualnymi i grupowymi, prowadzonymi przez psychologa i pedagoga.

Dzieciom wymagającym udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga, prowadzi się *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, zawierające opis ich przebiegu, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia.

Każdemu dziecku prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Akta kontroli str. 294-295, 297

Od chwili umieszczenia dziecka w placówce podejmowane są działania na rzecz powrotu jego do rodziny. Pracownicy placówki współpracują z rodziną m. in. poprzez poznawanie środowiska rodzinnego przy przeprowadzaniu wywiadów, rozmowy indywidualne mające na celu ustalenie

aktualnej sytuacji rodziny oraz wspólne ustalanie działań do zrealizowania przez rodziców, zachęcanie do korzystania z pomocy instytucji działających na rzecz rodziny. Rodzice zachęceni są do podjęcia terapii odwykowych (gdy tego wymagają), aktywnego poszukiwania zatrudnienia, poprawy relacji rodzinnych, budowania prawidłowych relacji z dziećmi, interesowania się ich sytuacją zdrowotną i edukacją szkolną. Ważnym elementem pracy z rodzicami dzieci jest motywowanie ich do bycia odpowiedzialnym za rozwój dziecka poprzez kontakty ze szkołą, wychowawcą klasy, wizyty z dzieckiem w poradniach specjalistycznych, dowożenie dzieci na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, zachęcanie do uczestnictwa w życiu religijnym dzieci, udział w ważnych wydarzeniach i uroczystościach, tj. urodziny, chrzest, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny, Wigilia.

W okresie objętym kontrolą 6 dzieci powróciło do rodziny naturalnej a jedno dziecko adoptowano.

Akta kontroli str. 295

W placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, odbyło się posiedzenie zespołu w dniu 25.02.2014 r., dokonujące okresowej oceny sytuacji dzieci, których dokumenty podlegały analizie. Do dnia kontroli kolejne posiedzenie nie odbyło się, co jest niezgodne z art.138 ust. 1 ww. ustawy, stanowiącym, że zespół dokonuje oceny w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż co pół roku. Nie wyznaczono również terminu posiedzenia.

Zespół po posiedzeniu w dniu 25.02.2014 r. sformułował na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce i przesłał do sądu, zgodnie z 138 ust. 2 ww. ustawy.

Akta kontroli str. 242-258, 288

Dyrektor POW „Nadzieja” informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną zgłosił do Ośrodka Adopcyjnego w Białymstoku, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających – w okresie objętym kontrolą zgłoszono dwoje dzieci.

Akta kontroli str. 293

Wykonywanie zadań przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Nadzieja” w Białymstoku w zakresie jej organizacji i funkcjonowania oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) niewyznaczenia wychowawcy, przy pomocy którego dyrektor zapewnia obsługę Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku oraz niedostosowania organizacji pracy placówki do statutu i regulaminu organizacyjnego placówki,
- 2) wyrażanie przez dyrektora pozytywnej opinii w sprawie przyjmowania do placówki dzieci poniżej wieku określonego w ustawie,
- 3) przyjmowania do placówki dzieci poniżej 10 roku życia,
- 4) przebywania w placówce dzieci niezgodnie z posiadanymi skierowaniami („przesunięcia dzieci wewnątrzplacówkowe”),
- 5) prowadzenia planów pomocy dziecku – niewyznaczenia głównego celu pracy z dzieckiem, niemodyfikowania planu co pół roku lub w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, nieopracowania planu we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, niezawarcia w planie oceny efektów pracy z rodziną dziecka prowadzonej przez asystenta rodziny, braku potwierdzenia zapytania dziecka o jego zdanie przy opracowywaniu planu,
- 6) uzupełniania karty pobytu dziecka przebywającego w placówce interwencyjnej rzadziej niż co dwa tygodnie,
- 7) odbywania posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka rzadziej niż co pół roku.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowość wykazaną również podczas kontroli prowadzonych w listopadzie 2013 r. i styczniu 2014 r., tj. przebywanie w placówce dzieci niezgodnie z posiadanymi skierowaniami.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest w dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku.

Mając na uwadze powyższe zaleca się:

1. Dostosowanie sposobu zarządzania placówką do zapisów art. 97 ust. 2 ustawy oraz statutu i regulaminu organizacyjnego placówki.
2. Wyrażanie opinii w sprawie przyjmowania dzieci do placówki, z uwzględnieniem wieku dziecka, określonego w art. 95 ust. 1 ww. ustawy
3. Stosowanie się do art. 108 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu dziecko może przenieść Prezydent Miasta Białegostoku po rozpatrzeniu wniosku dyrektora placówki w tej sprawie.
4. Uzupełnianie kart pobytu dziecka zgodnie z § 17 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia.
5. Opracowywanie planów pomocy dziecku zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia.
6. Odbywanie posadzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z art. 138 ust. 1 ww. ustawy.
7. Rzetelne prowadzenie dokumentacji.

Na podstawie art. 197d ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nadzieja” w Białymstoku może zgłosić do Wojewody Podlaskiego zastrzeżenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Katarzyna Mularz
Z-ca Dyrektora Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan dr hab. Tadeusz Truskolaski
Prezydent Białegostoku